

законодавчій, управлінській, фінансовій, економічній, соціальній, культурній сферах, збалансування диспропорцій між суміжними територіями у всіх зазначених вище сферах, а також виступає об'єднуючим чинником євроінтеграційних прагнень України.

Література

1. Мікула Н.А. Міжтериторіальне та транскордонне співробітництво: Монографія. – Львів: ІРД НАН України, 2004. – 395 с.

2. Мітряєва С.І. Транскордонне співробітництво Україна-ЄС: стан, проблеми та перспективи. // С.І. Мітряєва, А.М. Крижевський. Регіональний філіал НІСД у м. Ужгороді. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://old.niss.gov.ua/monitor/juli2009/34.htm>.

3. Інформаційне забезпечення транскордонного співробітництва України: теоретичні аспекти: кол.моногр. / А. М. Митко, Б. М. Юськів, Н. П. Карпчук [та ін.]; наук. ред. Є. Б. Тихомирова, за заг. ред. А. М. Митко. – Луцьк: Вежа-Друк, 2013. – 268 с.

4. Проблеми розвитку транскордонного співробітництва України в умовах розширеного ЄС: Монографія / За ред. д.е.н., проф. Н. Мікули, к.е.н., доц. В. Борщевського, к.е.н. Т. Васильціва. – Львів: Ліга Прес, 2009. – 436 с.

5. Буковецький М. Прикордонне співробітництво між країнами Центральної Європи // Будівництво нової Європи: прикордонне співробітництво у Центральній Європі / За ред. д-ра В. Гудака - Ужгород: Закарпаття, 2006. - С. 105-111.

СУЧАСНА СВІТОВА НАУКОВА ФІНАНСОВА ДУМКА

Оржеховська О.І., студентка 3 курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»

Горіховський М.В., к.е.н., старший викладач Кам'янець-Подільського коледжу Економіки, права та інформаційних технологій

Кам'янець-Подільський податковий інститут

Актуальність дослідження. У зв'язку зі світовою фінансовою кризою тема фінансового ринку особливо актуальна в нашій країні після обвалу ринку державних цінних паперів і гарячкового коливання корпоративного ринку. Справа в тому, що фінансовий ринок є своєрідним генератором безлічі показників, за якими можна зробити оцінку стану економіки в цілому.

Основним джерелом інвестицій компаній як і раніше залишаються власні кошти, або позики і первинні розміщення акцій на зарубіжних фінансових ринках. Внутрішній фінансовий ринок відчуває нестачу ліквідності за якісними активами, а значні обсяги угод з українськими активами здійснюються на закордонних торговельних майданчиках, куди йде основна частка акцій, що перебувають у вільному обігу. Довгострокові інвестиційні ресурси недавно створених обов'язкових накопичувальних систем розміщуються на фінансовому ринку неефективно.

Причини ситуації, що складається багатогранні. Певну роль зіграло відставання в розвитку української інфраструктури фінансового ринку. Для інвесторів-нерезидентів український ринок акцій в основному залишається офшорним ринком, що використовують нестандартну облікову систему, яка несе в собі елементи неринкового ризику, пов'язаного з обліком прав власності

на цінні папери. Недосконалість інфраструктури фінансового ринку підвищує транзакційні витрати. Нормативна правова база, що регулює різні аспекти діяльності по інвестуванню на українському фондовому ринку, до кінця не сформована.

Така тенденція у розвитку внутрішнього ринку цінних паперів породжує серйозні проблеми для інвестування пенсійних накопичень та інших засобів обов'язкових накопичувальних систем. Без докорінних змін у цій сфері єдиною можливістю забезпечити достатню місткість ринку для інвестицій і їх прийнятну прибутковість стане дозвіл інвестувати істотну частину пенсійних накопичень поза межами країни. Управління зазначеними активами може виявитися прерогативою міжнародних інвестиційних банків, що пропонують послуги з інвестування приватних накопичень в цінні папери, що торгуються поза Україною. В цілому такий сценарій розвитку означає, що повноцінне входження України в міжнародний ринок капіталу з великою ймовірністю відбудеться не за рахунок розвитку українських інститутів фінансового ринку, а шляхом використання фінансових послуг, що надаються провідними світовими фінансовими інститутами.

Фінансова наука як соціальне явище сформувалася недавно. Вона виникла в середині XV ст., Коли в економіці країн Західної Європи стався ряд серйозних змін, пов'язаних зі зміною типу економічної системи. XV-XVII ст. в Західній Європі – епоха первісного нагромадження капіталу і бурхливого розвитку міжнародної торгівлі. Фінансові дослідження вчених цієї епохи мали виключно практичний характер. Вчені-меркантилісти (від італ. Mercante - купець) ототожнювали поняття "багатство" з грошима і головним завданням фінансової діяльності вважали залучення в країну більшої маси грошей за рахунок перевищення товарного експорту над імпортом. Найвідомішими представниками меркантилістів були італійці Ф. Петрарка, Д. графин, Ф. Гвіччардіні, Дж. Ботеро, Н. Макіавеллі [1,с.-152].

У XVII ст. значний внесок у розвиток фінансової науки зробили англійські вчені Т. Мен, Дж. Локк, Т. Гоббс. Набагато випередили епоху економічні ідеї шотландця Дж. Ло (1671- 1729), автора книги "Гроші і торгівля з пропозицією, як забезпечити націю грошима". Головна ідея його теорії полягала в тому, що гроші - вирішальний фактор економічного розвитку держави; вони повинні бути не металевими, а кредитними і створюватись банками для потреб економіки.

У XVIII ст. німецький вчений І. Юсти в роботі "Система фінансового господарств" вперше системно викладає основні положення фінансової науки. Питання фінансів досліджували також вчені Л. фон Секондорф, І. Зоннельфельд.

Родоначальником класичної школи політичної економії вважається Петті, який в 1662 оприлюднив свою головну працю «Трактат про податки і збори», в якій проведено дослідження проблем оподаткування та фінансів.

В кінці XVIII ст. відбувається становлення класичної школи політичної економії. Відомими її представниками були Ф. Кене, А.Р.-Ж. Тюрго, О. Мірабо, А. Сміт, Д. Рікардо, Ж.Б. Цей, С. Мілль. Основним постулатом школи була

здатність ринкової економіки до саморегулювання, а завданням держави - забезпечення економічно сприятливих умов для накопичення капіталу. Представники цієї школи багато уваги приділяли питанням фінансів, але не виділяли їх з політекономії, крім їх самостійною наукою.

Найвідоміший представник класичної школи А. Сміт (1723-1790) в своїй фундаментальній праці "Дослідження про природу і причини багатства народів" (1776) узагальнив і систематизував накопичені економічні знання і здійснив теоретичне дослідження ринкової економіки. Зі сфери фінансів він вивчив категорію капіталу, розробив теорію податків, щодо якого всі податки сплачуються з прибутку капіталіста. А. Сміт сформулював "чотири основних правила оподаткування": пропорційність, визначеність, зручність, необтяжливість. Вчений вважав, що для досягнення вищого рівня добробуту "потрібні лише мир, легкі податки і терпимість в управлінні, все інше зробить природний хід речей" [2, с.- 963].

Світові фінансові центри - центри зосередження банків і спеціалізованих кредитно-фінансових інститутів, що здійснюють міжнародні валютні, кредитні, фінансові операції, операції з цінними паперами, золотом.

Склалися світові фінансові центри - Нью-Йорк, Лондон, Цюріх, Люксембург, Франкфурт-на-Майні, Сінгапур та ін.

За даними Global Financial Centres Index 23 у рейтингу лідирують Лондон, Нью-Йорк, Сінгапур, Гонконг, Токіо. Детальніше рейтинг міжнародних фінансових центрів, на думку укладачів індексу за 2014-2018 рр. подано у таблиці 1.

Таблиця 1.

Рейтинг міжнародних фінансових центрів

Місце у рейтингу	2014	2015	2016	2017	2018
1	Нью-Йорк	Нью-Йорк	Лондон	Лондон	Лондон
2	Лондон	Лондон	Нью-Йорк	Нью-Йорк	Нью-Йорк
3	Гонконг	Гонконг	Гонконг	Сінгапур	Гонконг
4	Сінгапур	Сінгапур	Сінгапур	Гонконг	Сінгапур
5	Цюріх	Токіо	Токіо	Токіо	Токіо
6	Токіо	Цюріх	Цюріх	Сан-Франциско	Шанхай
7	Сеул	Сеул	Вашингтон	Чикаго	Торонто
8	Бостон	Сан-Франциско	Сан-Франциско	Сідней	Сан-Франциско
9	Женева	Чикаго	Бостон	Бостон	Сідней
10	Сан-Франциско	Бостон	Торонто	Торонто	Бостон

Історично вони виникли на базі національних ринків, а потім - на основі світових валютних, кредитних, фінансових ринків, ринків золота [3].

До першої світової війни пануючим фінансовим центром був Лондон. Це було обумовлено високим рівнем розвитку капіталізму в Великобританії, її широкими торговельними зв'язками з іншими країнами, відносною стійкістю фунта стерлінгів, розвинутою кредитною системою країни. Капітали з різних країн концентрувалися на Лондонському ринку, який кредитував значну частку міжнародної торгівлі. Засобом короткострокового кредитування зовнішньої торгівлі служив «стерлінговий вексель», акцептований в Лондоні. 80% міжнародних розрахунків здійснювалися в фунтах стерлінгів [4].

Країни ЄС давно прагнули створити власний фінансовий центр. Однак інтеграція валютних, кредитних, фінансових ринків довгий час відставала від інтеграції в області промисловості, сільського господарства, зовнішньої торгівлі. Це обумовлено протиріччями в ЄЕС, небажанням країн-членів поступитися своїм суверенітетом в проведенні бюджетної, кредитної, інвестиційної політики на користь наднаціональних рішень.

Становлення фінансової науки як науки про державні фінанси відбувалося під впливом фінансової практики, необхідності адаптації фінансових систем держав до ринкових форм господарювання. У цьому полягає одна з особливостей науки про фінанси. Друга обумовлена її багатогранністю. Кожен новий етап у розвитку політичної економії, теорії держави і права зміцнював теоретичні основи фінансової науки. Класична політична економія дала фундаментальне економічне обґрунтування фінансової науки. А. Сміт першим з представників теоретичної економії систематизував знання про фінанси в вченні про державні фінанси.

Література

1. Міжнародні валютні угруповання: Конспект лекцій. Ч. 1. Європейський валютний союз / О.І. Шнирков, О.В. Кузнецов, С.В. Кульпінський / Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. Ін-т міжнар. відносин. Центр європ. студій. Каф. міжнар. валют.-кредит. і фінанс. відносин. -- К.: ІМВ КНУ ім. Т.Шевченка, 2000. -- 152 с.

2. Міжнародні фінанси: в питаннях та відповідях: Навч. посіб. для студ. екон. вузів і ф-тів / Ю.Г. Козак, Д.Г. Лук'яненко, М.А. Левицький, С.В. Ляліків, Є.Н. Волошин, В.М. Осипов, В.В. Ковалевський, О.В. Воронова, О.А. Стрілець . -- О.: АстроПринт, 2000. -- 216 с.

3. NYSE FACT Book 2002. - <http://www.nyse.com/about/factbook.html>

4. <http://www.tse.com/press/1256810868304.html>

ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Петрович А.З., студент 3 курсу факультету управління фінансами та бізнесу
Маліновська О.Я., к.е.н., доцент кафедри економіки та менеджменту

Львівський національний університет імені Івана Франка

Місцеве самоврядування є могутнім потенціалом державотворення і саме цей інститут відіграє значну роль у поєднанні в єдине ціле інтересів держави, суспільства та особистості, сприяє гармонізації прав і свобод людини і громадянина з інтересами держави і суспільства, що забезпечується, зокрема, у процесі здійснення фінансової діяльності. Сьогодні широко обговорюється розширення фінансових повноважень органів місцевого самоврядування, зокрема, закріплення за місцевими бюджетами частини коштів, що надходять від сплати податку на прибуток новостворених юридичних осіб, надання органам місцевого самоврядування права регулювати ставки місцевих податків і зборів і ін.. [1].

Необхідно з'ясувати, що означає саме поняття «фінансова діяльність органів місцевого самоврядування». Місцеве самоврядування означає право і спроможність органів місцевого самоврядування в межах закону здійснювати регулювання і управління суттєвою часткою суспільних справ, які належать до